Uradni list
Evropske unije

SL
Serija C

C/2025/4418

29.8.2025

Mnenje Evropskega odbora regij

Tržna pravila in podporni ukrepi v vinskem sektorju

(C/2025/4418)

Glavni poročevalec:	Roberto CIAMBETTI (IT/ECR), deželni svetnik, Benečija
Referenčni dokument:	Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi uredb (EU) št. 1308/2013, (EU) 2021/2115 in (EU) št. 251/2014 glede nekaterih tržnih pravil in sektorskih podpornih ukrepov v vinskem sektorju in za aromatizirane vinske proizvode COM(2025) 137 final

I. PREDLOGI SPREMEMB

Predlog spremembe 1

Predlog uredbe

Uvodna izjava 15 a (nova)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
	(15a) Države članice lahko v svojih strateških načrtih izberejo intervencije za zeleno trgatev v vinskem sektorju. Glede na razmere v vinskem sektorju in strukturno krizo v nekaterih regijah in državah članicah bi bilo treba slednjim omogočiti, da med prostovoljne krizne ukrepe vključijo ukrepe za izkrčitev in destilacijo. S tem bi dobili skupni okvir, preprečili izkrivljanje konkurence in vzpostavili enake konkurenčne pogoje.

Predlog spremembe 2

Predlog uredbe

Uvodna izjava 15 b (nova)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
	Vinski sektor se v veliki meri zanaša na delovno silo, zaposleno za krajša obdobja. V skladu z določbami o socialni pogojenosti, ki so bile uvedene v skupno kmetijsko politiko (SKP) za obdobje 2023–2027, je pomembno države članice spodbujati k spremljanju upoštevanja varnostnih standardov ter vključujočih in ustreznih delovnih pogojev, tudi v ekonomskem smislu, v vinogradniških in predelovalnih dejavnostih.

Predlog spremembe 3

Predlog uredbe

Uvodna izjava 22

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Da bi se prilagodili tržnim gibanjem in izkoristili učinkovite tržne priložnosti, bi bilo treba najdaljše trajanje podpore za dejavnosti promocije in komuniciranja, ki se izvajajo v tretjih državah v zvezi s konsolidacijo možnosti prodaje, podaljšati s treh na pet let.	Da bi se prilagodili tržnim gibanjem in izkoristili učinkovite tržne priložnosti, bi bilo treba najdaljše trajanje podpore za dejavnosti promocije in komuniciranja, ki se izvajajo v tretjih državah v zvezi s konsolidacijo možnosti prodaje, podaljšati s treh na pet let***, hkrati pa ponuditi možnost podaljšanja teh dejavnosti za nadaljnjih pet let. Pri promocijskih in komunikacijskih dejavnostih, usmerjenih v tretje države, je treba razlikovati med različnimi trgi iste države***.

Predlog spremembe 4

Predlog uredbe

Uvodna izjava 24

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Za nadaljnjo podporo pridelovalcem pri blažitvi podnebnih sprememb in prilagajanju nanje je primerno državam članicam omogočiti, da povečajo najvišjo finančno pomoč Unije za naložbe v ta namen, in sicer na do 80 % upravičenih stroškov naložb.	Za nadaljnjo podporo pridelovalcem pri blažitvi podnebnih sprememb in prilagajanju nanje je primerno državam članicam omogočiti, da povečajo najvišjo finančno pomoč Unije za naložbe v ta namen ***ter za prestrukturiranje in preusmeritev vinogradov***, in sicer na do 80 % upravičenih stroškov naložb. ***Pri podpori bi bilo treba poleg tega dati prednost agroekološkim praksam in strategijam diverzifikacije, ki krepijo dolgoročno odpornost, kot so na primer sekvestracija ogljika v tleh, mešana setev, ponovna uporaba vode in sorte, odporne proti suši, zlasti v sredozemskih in najbolj oddaljenih regijah.***

Predlog spremembe 5

Predlog uredbe

Člen 1(1)

Člen 62(3), pododstavek 2a (nov)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
	V primerih višje sile in izjemnih okoliščin iz člena 3(1) Uredbe (EU) 2021/2116 se lahko veljavnost dovoljenj iz odstavka 1, izdanih v skladu s členom 64, podaljša za največ dvanajst mesecev po prvotnem datumu izteka veljavnosti.

Predlog spremembe 6

Predlog uredbe

Člen 1(2)

Člen 63, odstavek 2, pododstavek 3 (nov)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
	Države članice lahko v skladu s svojimi nacionalnimi sektorskimi strategijami in kriznimi ukrepi, odobrenimi za ta območja, določijo merila za dodeljevanje in upravljanje dovoljenj za zasaditev, da se prepreči povečanje vinogradniških površin v regijah in tržnih segmentih, dovzetnih za presežno ponudbo, ter da se dodatno prednostno obravnavajo vina s tržnimi priložnostmi.

Predlog spremembe 7

Predlog uredbe

Člen 1(2)

Člen 63, odstavek 2, pododstavek (c)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
(c) omejijo izdajo dovoljenj za nove zasaditve na regionalni ravni za določena območja, kjer se v utemeljenih kriznih primerih izvajajo nacionalni ukrepi ali ukrepi Unije za destilacijo vina, zeleno trgatev ali izkrčitev.	(c) omejijo izdajo dovoljenj za nove zasaditve na regionalni ravni za določena območja, kjer se v utemeljenih kriznih primerih izvajajo nacionalni ukrepi ali ukrepi Unije za destilacijo vina, zeleno trgatev ali izkrčitev. ***Da bi se izognili neupravičeni zeleni trgatvi, je treba določiti jasna, enostavna in preverljiva merila za določanje zrelosti grozdov.***
Za namene točke (c) „zelena trgatev“ pomeni popolno uničenje ali odstranitev grozdov v nezrelem stanju in s tem zmanjšanje donosa na zadevni površini na nič in izključuje opustitev trgatve s puščanjem komercialnega grozdja na trti na koncu običajnega proizvodnega ciklusa. Države članice, ki omejijo izdajo dovoljenj za nove zasaditve na regionalni ravni v skladu s prvim pododstavkom, točka (b) ali (c), lahko zahtevajo, da se taka dovoljenja uporabljajo v navedenih regijah.“;	Za namene točke (c) „zelena trgatev“ pomeni popolno uničenje ali odstranitev grozdov v nezrelem stanju in s tem zmanjšanje donosa na zadevni površini na nič in izključuje opustitev trgatve s puščanjem komercialnega grozdja na trti na koncu običajnega proizvodnega ciklusa. Države članice, ki omejijo izdajo dovoljenj za nove zasaditve na regionalni ravni v skladu s prvim pododstavkom, točka (b) ali (c), lahko zahtevajo, da se taka dovoljenja uporabljajo v navedenih regijah.“;

Predlog spremembe 8

Predlog uredbe

Člen 1(3), člen 66, odstavek 3, drugi pododstavek

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Država članica lahko za izdajo dovoljenj za ponovno zasaditev iz odstavka 1 določi tudi enega ali več naslednjih pogojev:	Država članica lahko za izdajo dovoljenj za ponovno zasaditev iz odstavka 1 določi tudi enega ali več naslednjih pogojev:
(a) dovoljenje se uporablja na istem geografskem območju, na katerem so bile zadevne vinske trte, ki so bile izkrčene, če je ohranjanje vinogradništva na tem geografskem območju upravičeno iz družbeno-gospodarskih ali okoljskih razlogov;	(a) dovoljenje se uporablja na istem geografskem območju, na katerem so bile zadevne vinske trte, ki so bile izkrčene, če je ohranjanje vinogradništva na tem geografskem območju upravičeno iz družbeno-gospodarskih ali okoljskih razlogov;
(b) ***uporabljajo se samo sorte in načini pridelave, ki ne povečajo povprečnega donosa v primerjavi z izkrčenimi vinskimi trtami, ali samo tradicionalne sorte in načini pridelave v dani regiji, če je bila ustrezna izkrčena površina v pridelovalni regiji, ki jo je država članica opredelila kot prizadeto zaradi strukturnega tržnega neravnovesja, ali***	(b) dovoljenje se ne uporablja v pridelovalni regiji, ki je različna od tiste, v kateri je izkrčena površina, kadar je država članica to različno pridelovalno regijo opredelila kot regijo, prizadeto zaradi strukturnega tržnega neravnovesja.“
(c) dovoljenje se ne uporablja v pridelovalni regiji, ki je različna od tiste, v kateri je izkrčena površina, kadar je država članica to različno pridelovalno regijo opredelila kot regijo, prizadeto zaradi strukturnega tržnega neravnovesja.“	

Obrazložitev

Predlog, da se med pogoje za izdajo dovoljenj za ponovno zasaditev vključi možnost držav članic, da jo omejijo na nekatere sorte, ocenjujemo negativno, saj je to preveč.

Predlog spremembe 9

Predlog uredbe

Člen 1(5)

Člen 119(1)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
1. Označevanje in predstavitev proizvodov iz točk od 1 do 11, 13, 15 in 16 dela II Priloge VII, ki se tržijo v Uniji ali so namenjeni za izvoz, vsebujeta naslednje obvezne navedbe:	1. Označevanje in predstavitev proizvodov iz točk od 1 do 11, 13, 15 in 16 dela II Priloge VII, ki se tržijo v Uniji ali so namenjeni za izvoz, vsebujeta naslednje obvezne navedbe:
(a) poimenovanje kategorije proizvodov vinske trte v skladu s Prilogo VII, del II. Pri kategorijah proizvodov vinske trte, opredeljenih v Prilogi VII, del II, točka 1 ter točke 4 do 9, kadar se je postopek dealko-	(a) poimenovanje kategorije proizvodov vinske trte v skladu s Prilogo VII, del II. Pri kategorijah proizvodov vinske trte, opredeljenih v Prilogi VII, del II, točka 1 ter točke 4 do 9, kadar se je postopek dealkoholizacije v skladu Prilogo

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
holizacije v skladu Prilogo VIII, del I, oddelek E, izvedel na celotnem ali na delu proizvoda, poimenovanje kategorije spremljajo:	VIII, del I, oddelek E, izvedel na celotnem ali na delu proizvoda, poimenovanje kategorije spremljajo:
(i) ***izraz*** „brezalkoholno“, če dejanska vsebnost alkohola proizvoda ne presega 0,5 vol. %, skupaj z navedbo „0,0 %“, če dejanska vsebnost alkohola proizvoda ne presega 0,05 vol. %;	(i) ***izrazi „dealkoholizirano“, „brez alkohola“ ali*** „brezalkoholno“, če dejanska vsebnost alkohola proizvoda ne presega 0,5 vol. %, skupaj z ***morebitno*** navedbo „0,0 %“, če dejanska vsebnost alkohola proizvoda ne presega 0,05 vol. %;
(ii) izraz „***nizkoalkoholno***“, če je dejanska vsebnost alkohola proizvoda nad 0,5 vol. % in najmanj 30 % pod najmanjšo dejansko vsebnostjo alkohola za kategorijo pred dealkoholizacijo;	(ii) izraz „***delno dealkoholizirano***“, če je dejanska vsebnost alkohola proizvoda nad 0,5 vol. % in najmanj 30 % pod najmanjšo dejansko vsebnostjo alkohola za kategorijo pred dealkoholizacijo;

Obrazložitev

„Nizka vsebnost alkohola“ ni natančen izraz, razen če se uporablja skupaj z izrazom „delno dealkoholizirano“. Navedbo deleža „najmanj 30 % pod najmanjšo dejansko vsebnostjo...“, zahteva referenčni pravni okvir, sicer bi se minimalno zmanjšanje za pol stopnje že štelo za dealkoholizirano.

Predlog spremembe 10

Predlog uredbe

Člen 1(7)

Člen 167, odstavek 1, prvi pododstavek

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
„1. Države članice pridelovalke lahko za boljše in stabilnejše delovanje skupnega trga za vino, vključno z grozdjem, moštom in vinom, iz katerih se to vino pridobiva, določijo pravila trženja za urejanje ponudbe, vključno z določitvijo največjega donosa in pravil za upravljanje zalog. Države članice upoštevajo predloge, ki jih sprejmejo ***organizacije*** proizvajalcev, priznane v skladu s ***členoma 152 in 154***, ali medpanožne organizacije, priznane v skladu s členoma 157 in 158, če se te organizacije štejejo za reprezentativne za vinski sektor v skladu s členom 164(3) na gospodarskem območju ali območjih, na katerih naj bi se pravila uporabljala.“;	„1. Države članice pridelovalke lahko za boljše in stabilnejše delovanje skupnega trga za vino, vključno z grozdjem, moštom in vinom, iz katerih se to vino pridobiva, določijo pravila trženja za urejanje ponudbe, vključno z določitvijo največjega donosa in pravil za upravljanje zalog. Države članice upoštevajo predloge, ki jih sprejmejo ***skupine*** proizvajalcev, priznane v skladu s ***členom 33 Uredbe (EU) 2024/1143***, ali medpanožne organizacije, priznane v skladu s členoma 157 in 158, če se te organizacije štejejo za reprezentativne za vinski sektor v skladu s členom 164(3) na gospodarskem območju ali območjih, na katerih naj bi se pravila uporabljala.“

Predlog spremembe 11

Predlog uredbe

Člen 1(8)

Člen 216, odstavek 1, pododstavek 3

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Plačila iz prvega pododstavka ne presegajo stroškov proizvoda, kadar je to ustrezno, in zadevnih postopkov ter spodbude za take postopke, da se omogoči reševanje krize.	Plačila iz prvega pododstavka ne presegajo stroškov proizvoda, kadar je to ustrezno, in zadevnih postopkov ter spodbude za take postopke, da se omogoči reševanje krize. ***Upravičenci do sredstev za krizne ukrepe iz tega odstavka niso upravičeni do prejemanja podpore za iste ukrepe za zeleno trgatev, destilacijo ali izkrčitev v skladu s členom 58(1)(c) Uredbe (EU) 2021/2115, ki se izvajajo na istih hektarjih.***

Predlog spremembe 12

Predlog uredbe

Člen 1(9)

Priloga VII, Del II, pododstavek 2 (nov)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Proizvodi vinske trte iz kategorij iz točk 4 in ***7*** se lahko pridobijo tudi s sekundarnim vrenjem dealkoholiziranih ali delno dealkoholiziranih vin iz točke 1 ***oziroma*** z dodajanjem ogljikovega dioksida ***tem*** vinom.	Proizvodi vinske trte iz kategorij iz: **i)** točk 4, ***5*** in ***8*** se lahko pridobijo tudi s sekundarnim vrenjem dealkoholiziranih ali delno dealkoholiziranih vin iz točke 1***;*** ***ii) točk 7 in 9 se lahko pridobijo*** z dodajanjem ogljikovega dioksida ***dealkoholiziranim ali delno dealkoholiziranim*** vinom ***iz točke 1;*** ***iii) priporoča se nadaljnja ocena okoljskega vpliva postopkov dvojne dealkoholizacije, pri katerih so potrebe po energiji in virih večje.***

Predlog spremembe 13

Predlog uredbe

Člen 3(1)

Priloga VII, Del II, pododstavek 2 (nov)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
(1) člen 58(1) se spremeni:	(1) člen 58(1) se spremeni:
(a) točka (i) se nadomesti z naslednjim:	(a) točka (i) se nadomesti z naslednjim:
„(i) ukrepi, ki jih izvajajo medpanožne organizacije, ki so jih države članice v vinskem sektorju priznale v skladu z Uredbo (EU) št. 1308/2013, ali skupine	„(i) ukrepi, ki jih izvajajo medpanožne organizacije, ki so jih države članice v vinskem sektorju priznale v skladu z Uredbo (EU) št. 1308/2013, ali skupine

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
proizvajalcev, ki upravljajo zaščitene označbe porekla ali zaščitene geografske označbe v skladu z Uredbo (EU) 2024/1143*, namenjeni povečanju ugleda vinogradov Unije s promocijo vinskega turizma v proizvodnih regijah;	proizvajalcev, ki upravljajo zaščitene označbe porekla ali zaščitene geografske označbe v skladu z Uredbo (EU) 2024/1143*, ***ali posamezna kmetijska gospodarstva,*** namenjeni povečanju ugleda vinogradov Unije s promocijo vinskega turizma v proizvodnih regijah;
(b) za prvim pododstavkom se vstavi naslednji drugi pododstavek: „Za namene prvega pododstavka, točka (a), lahko države članice v svojih strateških načrtih SKP ***določijo*** posebne agronomske, vinogradniške ali kakršne koli druge pogoje, ki zagotavljajo, da se donos za vinograd, na katerega se nanašajo te vrste intervencij, po zamenjavi sorte***,*** spremembi lokacije vinograda***, ponovni zasaditvi vinograda ali izboljšavi tehnik upravljanja vinograda*** ne poveča.“;	***(b) v členu (1) se doda nova točka: (n) prostovoljna izkrčitev vinogradov;***
(c) drugi pododstavek postane tretji pododstavek in se nadomesti z naslednjim: „Prvi pododstavek, točka (k), se uporablja le za vina z zaščiteno označbo porekla ali zaščiteno geografsko označbo ali vina z navedbo sorte vinske trte. Dejavnosti promocije in komuniciranja za konsolidacijo možnosti prodaje so omejene na obdobje največ petih let, ki ga ni mogoče podaljšati, in zadevajo le sheme kakovosti Unije, ki zajemajo označbe porekla in geografske označbe.“;	***(c)*** za prvim pododstavkom se vstavi naslednji drugi pododstavek: „Za namene prvega pododstavka, točka (a), lahko države članice v svojih strateških načrtih SKP ***uvedejo*** posebne agronomske, vinogradniške ali kakršne koli druge pogoje, ki zagotavljajo, da se donos za vinograd, na katerega se nanašajo te vrste intervencij, po zamenjavi sorte ***ali*** spremembi lokacije vinograda ne poveča.“; ***to se lahko preveri že pri oceni dopustnosti intervencije;***
	(d) drugi pododstavek postane tretji pododstavek in se nadomesti z naslednjim: „Prvi pododstavek, točka (k), se uporablja le za vina z zaščiteno označbo porekla ali zaščiteno geografsko označbo ali vina z navedbo sorte vinske trte. Dejavnosti promocije in komuniciranja za konsolidacijo možnosti prodaje so omejene na obdobje največ petih let, ki ga ni mogoče podaljšati, in zadevajo le sheme kakovosti Unije, ki zajemajo označbe porekla in geografske označbe.“;

Predlog spremembe 14

Predlog uredbe

Člen 3(2)

Priloga VII, Del II, pododstavek 2 (nov)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
(2) člen 59 se spremeni:	(2) člen 59 se spremeni:
(a) odstavek 2 se nadomesti z naslednjim:	(a) odstavek 2 se nadomesti z naslednjim:
„2. Finančna pomoč Unije za naložbe iz člena 58(1), prvi pododstavek, točka (b), ne presega:	‘2. Finančna pomoč Unije za naložbe iz člena 58(1), prvi pododstavek, točka (b), ne presega:
(a) 50 % upravičenih stroškov naložb v manj razvitih regijah;	(a) 50 % upravičenih stroškov naložb v manj razvitih regijah;

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
(b) 40 % upravičenih stroškov naložb v regijah, ki niso manj razvite regije;	(b) 40 % upravičenih stroškov naložb v regijah, ki niso manj razvite regije;
(c) 75 % upravičenih stroškov naložb v najbolj oddaljenih regijah;	(c) 75 % upravičenih stroškov naložb v najbolj oddaljenih regijah;
(d) 65 % upravičenih stroškov naložb na manjših egejskih otokih. Finančna pomoč Unije po najvišji stopnji iz prvega pododstavka se odobri samo mikro, malim in srednjim podjetjem v smislu Priporočila Komisije 2003/361/ES ***in organizacijam proizvajalcev, priznanim po Uredbi (EU) št. 1308/2013***. Lahko pa se odobri vsem podjetjem v najbolj oddaljenih regijah in na manjših egejskih otokih. V primeru podjetij, ki niso organizacije proizvajalcev, priznane po Uredbi (EU) št. 1308/2013, ter ki niso zajeta v členu 2(1) Priloge k Priporočilu 2003/361/ES in imajo manj kot 750 zaposlenih ali letni promet, nižji od 200 milijonov EUR, se najvišje ravni finančne pomoči Unije iz prvega pododstavka razpolovijo. Z odstopanjem od prvega pododstavka se lahko finančna pomoč Unije za naložbe iz člena 58(1), prvi pododstavek, točka (b), poveča na do 80 % upravičenih stroškov naložb za naložbe, povezane s ciljem prispevanja k blaženju podnebnih sprememb in prilagajanju nanje iz člena 57, točka (b). Finančna pomoč Unije se ne odobri podjetjem v težavah v smislu sporočila Komisije „Smernice o državni pomoči za reševanje in prestrukturiranje nefinančnih podjetij v težavah.	(d) 65 % upravičenih stroškov naložb na manjših egejskih otokih. Finančna pomoč Unije po najvišji stopnji iz prvega pododstavka se odobri samo mikro, malim in srednjim podjetjem v smislu Priporočila Komisije 2003/361/ES ***ter zadrugam in drugim oblikam združenj***. Lahko pa se odobri vsem podjetjem v najbolj oddaljenih regijah in na manjših egejskih otokih. V primeru podjetij, ki niso organizacije proizvajalcev, priznane po Uredbi (EU) št. 1308/2013, ter ki niso zajeta v členu 2(1) Priloge k Priporočilu 2003/361/ES in imajo manj kot 750 zaposlenih ali letni promet, nižji od 200 milijonov EUR, se najvišje ravni finančne pomoči Unije iz prvega pododstavka razpolovijo. Z odstopanjem od prvega pododstavka se lahko finančna pomoč Unije za naložbe iz člena 58(1), prvi pododstavek, točka (b), poveča na do 80 % upravičenih stroškov naložb za naložbe, povezane s ciljem prispevanja k blaženju podnebnih sprememb in prilagajanju nanje iz člena 57, točka (b). Finančna pomoč Unije se ne odobri podjetjem v težavah v smislu sporočila Komisije „Smernice o državni pomoči za reševanje in prestrukturiranje nefinančnih podjetij v težavah.
(b) v odstavku 4 se doda naslednji pododstavek:	(b) v odstavku 4 se doda naslednji pododstavek:
Vendar se lahko finančna pomoč Unije za naložbe iz člena 58(1), prvi pododstavek, točka (m), poveča na do 80 % upravičenih stroškov naložb za naložbe, povezane s ciljem prispevanja k blaženju podnebnih sprememb in prilagajanju nanje iz člena 57, točka (b).“;	Vendar se lahko finančna pomoč Unije za naložbe iz člena 58(1), prvi pododstavek, točka (m), poveča na do 80 % upravičenih stroškov naložb za naložbe, povezane s ciljem prispevanja k blaženju podnebnih sprememb in prilagajanju nanje iz člena 57, točka (b).“;
(c) odstavek 6 se nadomesti z naslednjim:	(c) odstavek 6 se nadomesti z naslednjim:
„6. Finančna pomoč Unije za inovacije iz člena 58(1), prvi pododstavek, točka (e), ne presega:	„6. Finančna pomoč Unije za inovacije iz člena 58(1), prvi pododstavek, točka (e), ne presega:
(a) 50 % upravičenih stroškov naložb v manj razvitih regijah;	(a) 50 % upravičenih stroškov naložb v manj razvitih regijah;
(b) 40 % upravičenih stroškov naložb v regijah, ki niso manj razvite regije;	(b) 40 % upravičenih stroškov naložb v regijah, ki niso manj razvite regije;
(c) 80 % upravičenih stroškov naložb v najbolj oddaljenih regijah;	(c) 80 % upravičenih stroškov naložb v najbolj oddaljenih regijah;

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
(d) 65 % upravičenih stroškov naložb na manjših egejskih otokih. Finančna pomoč Unije po najvišji stopnji iz prvega pododstavka se odobri samo mikro, malim in srednjim podjetjem v smislu Priporočila Komisije 2003/361/ES in organizacijam proizvajalcev, priznanim po Uredbi (EU) št. 1308/2013. Lahko pa se odobri vsem podjetjem v najbolj oddaljenih regijah in na manjših egejskih otokih. V primeru podjetij, ki niso organizacije proizvajalcev, priznane po Uredbi (EU) št. 1308/2013, ter ki niso zajeta v členu 2(1) Priloge k Priporočilu 2003/361/ES in imajo manj kot 750 zaposlenih ali letni promet, nižji od 200 milijonov EUR, se najvišje ravni finančne pomoči Unije iz prvega pododstavka razpolovijo. Z odstopanjem od prvega pododstavka se lahko finančna pomoč Unije za naložbe iz člena 58(1), prvi pododstavek, točka (b), poveča na do 80 % upravičenih stroškov naložb za naložbe, povezane s ciljem prispevanja k blaženju podnebnih sprememb in prilagajanju nanje iz člena 57, točka (b). Finančna pomoč Unije se ne odobri podjetjem v težavah v smislu sporočila Komisije „Smernice o državni pomoči za reševanje in prestrukturiranje nefinančnih podjetij v težavah.	(d) 65 % upravičenih stroškov naložb na manjših egejskih otokih. Finančna pomoč Unije po najvišji stopnji iz prvega pododstavka se odobri samo mikro, malim in srednjim podjetjem v smislu Priporočila Komisije 2003/361/ES in organizacijam proizvajalcev, priznanim po Uredbi (EU) št. 1308/2013. Lahko pa se odobri vsem podjetjem v najbolj oddaljenih regijah in na manjših egejskih otokih. V primeru podjetij, ki niso organizacije proizvajalcev, priznane po Uredbi (EU) št. 1308/2013, ter ki niso zajeta v členu 2(1) Priloge k Priporočilu 2003/361/ES in imajo manj kot 750 zaposlenih ali letni promet, nižji od 200 milijonov EUR, se najvišje ravni finančne pomoči Unije iz prvega pododstavka razpolovijo. Z odstopanjem od prvega pododstavka se lahko finančna pomoč Unije za naložbe iz člena 58(1), prvi pododstavek, točka (b), poveča na do 80 % upravičenih stroškov naložb za naložbe, povezane s ciljem prispevanja k blaženju podnebnih sprememb in prilagajanju nanje iz člena 57, točka (b). Finančna pomoč Unije se ne odobri podjetjem v težavah v smislu sporočila Komisije „Smernice o državni pomoči za reševanje in prestrukturiranje nefinančnih podjetij v težavah.

Obrazložitev

Vse organizacije proizvajalcev, ne le priznane, tj. vse oblike združenj proizvajalcev, vključno z zadrugami, kmetijskimi združenji in drugimi podobnimi oblikami, bi bilo treba obravnavati enako, da bi proizvajalce spodbudili k sodelovanju v vrednostni verigi.

Predlog spremembe 15

Predlog uredbe Člen 4

Člen 4

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Proizvodi vinske trte, ki so bili označeni v skladu s členom 119(1), točka (a), drugi stavek, Uredbe (EU) št. 1308/2013 pred [specifični datum – 18 mesecev od datuma začetka veljavnosti], se lahko še naprej dajejo na trg do porabe zalog.	Proizvodi vinske trte, ki so bili označeni v skladu s členom 119(1), točka (a), drugi stavek, Uredbe (EU) št. 1308/2013***, in aromatizirani vinski proizvodi, ki so bili označeni v skladu s členom 5 Uredbe (EU) št. 251/2014,*** pred [specifični datum – 18 mesecev od datuma začetka veljavnosti], se lahko še naprej dajejo na trg do porabe zalog. ***Etikete, ki so bile zakonito natisnjene pred začetkom veljavnosti te uredbe, se lahko še naprej uporabljajo za trženje proizvodov vinske trte in aromatiziranih vinskih proizvodov do porabe zalog.***

II. POLITIČNA PRIPOROČILA

EVROPSKI ODBOR REGIJ (OR)

Ozadje

1. ugotavlja, da je evropski vinski sektor eden od gospodarskih, industrijskih in kulturnih stebrov Evropske unije;

2. poudarja, da je bila proizvodnja v Evropski uniji leta 2024 ocenjena na 138,3 milijona hektolitrov (– 3,5 % v primerjavi z letom 2023);

3. opozarja, da je vinski sektor v številnih delih Evrope gonilo gospodarstva, turistična zanimivost, del kulturne in geografske dediščine, del identitete in družbeni element ter ostaja osrednji steber podeželskega gospodarstva in identitete;

4. poudarja, da mora evropski vinski sektor ostati konkurenčen in odporen ter močna gospodarska sila v prihodnjih desetletjih;

5. opozarja na velike posledice podnebnih sprememb, saj je zaradi suše, neugodnih vremenskih razmer, epidemij glivičnih bolezni in slabega cvetenja proizvodnja vina upadla; poudarja, da ima vinski sektor, tako kot vsi kmetijski sektorji, pomembno vlogo pri spopadanju s podnebnimi spremembami in spodbujanju biotske raznovrstnosti, tako z uvedbo ekološkega vinogradništva kot s pridelovalnimi praksami z majhnim vplivom na okolje, ohranjanjem tal in prispevanjem k večji krajinski raznolikosti, s čimer zavira nadaljnje slabšanje okolja in pomaga preprečevati vse hujše učinke sedanjih sprememb;

6. zato morajo sedanja in prihodnja SKP ter druge sektorske politike vključevati spremembe, potrebne za priznanje edinstvenosti nenamakanih vinogradov v različnih regijah EU, od vzhoda Španije do italijanskega polotoka ter drugih sredozemskih in južnih regij Evrope, kot pridelka z visoko strateško vrednostjo, tako v smislu njegove gospodarske funkcije kot prispevka k biotski raznovrstnosti, boju proti dezertifikaciji in ohranjanju krajine. Med drugimi ukrepi bi bilo treba uvesti tudi posebno shemo neposredne pomoči, prilagojeno razmeram takšnih vinogradov, vključno z dodatnimi subvencijami za kmetije na sušnih in polsušnih območjih, spodbudami za ohranjanje avtohtonih sort in tradicionalnih oblik vinogradništva, davčnimi olajšavami ter podporo digitalizaciji in modernizaciji kmetij. SKP bi morala v sklopu podpore vinskemu sektorju podpirati tudi projekte vinskega turizma ter promocijo lokalnih proizvodov in gastronomije, povezane z vinogradi. Vsaka prihodnja reforma SKP bi morala upoštevati vpliv podeželskih območij z nenamakanimi vinogradi na gospodarstvo, zaposlovanje in kulturo;

7. ugotavlja, da trenutne demografske spremembe, spreminjajoči se vzorci potrošnje in tržne negotovosti močno vplivajo na obstoj in odpornost sektorja;

8. ugotavlja, da sedanja situacija s problemi zaradi uvedbe carin ter s tem povezan kratkoročen in srednjeročen razvoj povzročata negotovost glede tega, ali bi lahko ti problemi ogrozili kontinuiteto in stabilnost sektorja na strateških trgih, če bi jih obravnavali kot „izredne razmere“ v letih 2025 in 2026;

9. je seznanjen s prošnjo nekaterih držav članic za podporo vinskemu sektorju z namenskimi shemami državne pomoči, ki jih je Evropska komisija odobrila v odziv na napetosti v čezatlantski trgovini, in poudarja, da bi usklajen evropski pristop s prilagojenimi instrumenti na ravni EU ponudil učinkovitejšo in pravičnejšo rešitev, ki bi vsem regijam omogočila dostop do podpore pod enakimi konkurenčnimi pogoji in preprečila izkrivljanja na enotnem trgu;

10. poudarja, da je skupina na visoki ravni za vinsko politiko EU izpostavila probleme, opredelila potrebe in predlagala rešitve, ki so vključene v predlog Komisije o spremembi uredb in predvidevajo kombinacijo ciljno usmerjenih, skupnih, hitrih in medsektorskih ukrepov, da se oblikuje prihodnost vinskega sektorja, poveča njegova konkurenčnost povsod v EU in okrepi njegova identiteta kot odraz kulture, identitete, lege, okolja in gospodarske tradicije posameznih držav EU;

Politična priporočila

11. pozdravlja priporočila skupine na visoki ravni za vinsko politiko z dne 17. decembra 2024, vključena v predlog uredbe o spremembi uredb (EU) št. 1308/2013, (EU) 2021/2015 in (EU) št. 251/2014;

12. ugotavlja, da obravnavani predlogi za regulativne spremembe v veliki meri upoštevajo zahteve, ki jih je skupina na visoki ravni za vinsko politiko izrazila v svojih priporočilih kot prvi odziv na težave tega sektorja; s tega vidika priporoča, naj Komisija nadaljuje svoje delo in se odzove tudi na zahteve, ki še niso ali so le delno upoštevane;

13. pozdravlja ukrepe za preprečevanje presežkov, kot sta izkrčitev in zelena trgatev, ki prispevajo k stabilizaciji trga in ščitijo proizvajalce pred finančnimi pritiski;

14. vendar poudarja, da zelena trgatev ne more odpraviti strukturnih neravnovesij, opozarja pa še, da so za učinkovito rabo tega ukrepa potrebne večja prožnost in poenostavitev ter možnost prerazporeditve sredstev iz programov za vino med letom med različnimi vrstami ukrepov, v primeru neporabljenih sredstev pa v naslednje leto;

15. poudarja, da je treba ukrepe oblikovati in izvajati v tesnem dialogu z zadevnimi regijami in organi na lokalni ravni, pri čemer so potrebni večja prožnost in poenostavitev njihovega izvajanja, spodbujanje širjenja odpornih sort in tehnik preciznega kmetovanja ter možnost prerazporeditve sredstev v programih vinskega sektorja;

16. opozarja, da mora ukrep za zeleno trgatev ostati med sektorskimi intervencijami za vino, da bodo na voljo potrebna sredstva za njegovo učinkovito izvedbo. Možnost dopolnilnega nacionalnega financiranja bo pomagala zadovoljiti potrebe sektorja po prilagajanju, vendar morata biti oba vira financiranja, EKJS in nacionalna sredstva, združljiva in izpolnjevati pogoje iz Uredbe (EU) št. 1308/2013. Zato poziva k spremembi člena 59(3) Uredbe (EU) 2021/2115, da se omogoči uporaba obeh virov financiranja, ne da bi bilo treba s členom 216 uredbe o skupni tržni ureditvi dodajati nove omejitve. To bi bilo treba enako upoštevati tudi pri ukrepu za izkrčitev;

17. spodbuja Komisijo, naj razmisli o spremembi Uredbe (EU) 2021/2116 in odpravi pravilo, da je treba sredstva EKJS za intervencije v vinskem sektorju dodeljevati vsako leto, saj to otežuje njihovo upravljanje in uporabo, zlasti v primeru „nestrukturnih“ ukrepov, kot je zelena trgatev;

18. pozdravlja predloge Komisije o upravljanju dovoljenj, zlasti o podaljšanju veljavnosti dovoljenj za ponovno zasaditev, in meni, da je ta sprememba pozitivna tudi v agronomskem in okoljskem smislu;

19. poziva države članice, naj s teritorialnimi kazalniki spremljajo učinkovitost kriznih ukrepov, ki se financirajo z 20 % sredstev skupne ureditve kmetijskih trgov, in poziva k ohranitvi diferencirane pomoči za naložbe in inovacije, z dodatnim financiranjem za mikropodjetja, manj razvite regije in podnebne ukrepe;

20. meni, da bi bilo dobro revidirati prednostna merila za izdajo dovoljenj iz člena 64(2) Uredbe (EU) št. 1308/2013, da bi se upoštevali tudi certifikati okoljske trajnosti, ekološka pridelava in integrirani sistemi pridelave;

21. pozdravlja odpravo kazni za neuporabo dovoljenj, izdanih na podlagi spremembe pravic do ponovne zasaditve, ki odraža upočasnitev naložb v vinski sektor;

22. poudarja, da bi bilo treba postopke financiranja z upravnega vidika še bolj poenostaviti, in pozdravlja možnost dodeljevanja dovoljenj posebnim označbam in območjem, pri čemer se je treba obvezno posvetovati z združenji za zaščito;

23. podpira uvedbo uskladitve oznak, poenostavitev trgovine med državami članicami, zmanjšanje stroškov in preglednejši dostop potrošnikov do informacij, kakor tudi uvedbo usklajene kode QR za obvezne informacije, ki bi bila povezana z nacionalnimi registri in digitalnim potnim listom za vino. Nova pravila o označevanju bi bilo treba uvesti sorazmerno, v nekaterih primerih pa odložiti glede na sedanje številne krize;

24. pozdravlja možnost dajanja inovativnih proizvodov na trg s posebnim poimenovanjem za prodajo proizvodov z nizko vsebnostjo alkohola, z jasnimi pravili označevanja in skupnimi interoperabilnimi digitalnimi rešitvami (blokovna veriga, internet stvari) za certificiranje, sledljivost in boj proti ponarejanju ter z informacijami o okoljski trajnosti predelave;

25. poudarja, da je treba razmisliti o načinu obveščanja in pobudah za oglaševanje in poudarjanje vrednosti proizvodov brez alkohola in proizvodov z nizko vsebnostjo alkohola zaradi njihove energetsko intenzivne proizvodnje, velike vsebnosti sladkorja ter negativnih posledic za zdravje; kampanje obveščanja o odgovornem uživanju vina, usklajene z evropskimi cilji na področju javnega zdravja, so zato bistvenega pomena;

26. podpira pobude za spodbujanje vinskega turizma, ki pomaga krepiti gospodarski razvoj podeželja in celinskih območij. Vinski turizem bi moral ostati okolju prijazen: to je „počasna“, visokokakovostna in trajnostna oblika turizma, ki je zasidrana v lokalnem okolju in koristi lokalnim skupnostim;

27. obžaluje, da ukrepi, ki jih predlaga Evropska komisija, niso pospremljeni s posebnim proračunom. Sprejetje zakonodajnih sprememb pomeni, da so potrebna proračunska sredstva za njihovo izvedbo in odziv na potrebe vinskega sektorja;

28. poudarja, da so bile številne neenakosti med spoloma odpravljene tudi v vinskem sektorju, in sicer pri zaposlovanju, zastopanosti in upravljanju v podjetjih, skupinah proizvajalcev in predelovalcev, pa tudi pri promociji krajev in vinskega turizma;

29. poudarja pomen podpiranja skupin proizvajalcev, ki proizvajajo vina z geografsko označbo, z vključitvijo trajnostnega vinskega turizma, neposredne prodaje in kratkih dobavnih verig v podporne ukrepe v skladu s strategijo EU za turizem do leta 2030;

30. pozdravlja zvišanje zgornjih mej pomoči (do 80 %) za naložbe in inovacije, povezane z blažitvijo podnebnih sprememb in prilagajanjem nanje, pri čemer je treba prednostno obravnavati najbolj oddaljene regije in manjše otoke;

31. podpira podaljšanje promocijskih kampanj v tretjih državah na pet let s poenostavljenim dostopom za mala in srednja podjetja;

32. priporoča krepitev sinergij med SKP in kohezijsko politiko za financiranje zelene in modre infrastrukture, da bi podprli odpornost vinogradov v zvezi z vodo; poudarja, da to vključuje tudi pravilno uporabo vodnih virov, pri čemer so potrebna prizadevanja za preprečevanje odtekanja in blažitev posledic ekstremnih dogodkov, pa tudi za nadzor kakovosti in varnosti vode ter naravnih in umetnih sistemov za akumulacijo in zbiranje vode;

33. opozarja, da je treba s financiranjem EU obravnavati tudi socialno odpornost, in sicer s celostnimi pristopi za razvoj podeželja, ki vključujejo delavce v vinskem sektorju, ženske in mlade kmete, ter spodbujati dostop do stanovanj, prevoza in digitalne povezljivosti v vinorodnih regijah;

34. poudarja, da je treba preučiti možnosti za uporabo neporabljenega proračuna sektorja za financiranje drugih ukrepov za predvidevanje in obvladovanje kriz, kot je v priporočilih zahtevala skupina na visoki ravni za vinsko politiko. Ena od možnosti bi bila sprememba Uredbe (EU) št. 1308/2013, da se omogoči rezervacija določenega odstotka omejenih proračunskih sredstev za podporne programe iz te uredbe (v Prilogi VI), ki bi se lahko uporabil za financiranje krizne pomoči na podlagi predhodne odobritve Komisije.

V Bruslju, 2. julija 2025

Predsednica
Evropskega odbora regij
Kata TÜTTŐ